

IT-TRIBUNAL GĦAL TALBIET ŻĠĦAR

Ġudikatur

AVV. JULIANA SCERRI FERRANTE

Seduta tat-Tlieta, 11 ta' Ottubru 2022

Talba numru 6/2021SFJ

**ELMO INSURANCE LIMITED (C350)
KIF SURROGATA FID-DRITTIJET TAL-
ASSIGURATI TAGĦHA JASON U
ROMINA KONJUĠI BORG U L-ISTESS
JASON (236274M) U ROMINA
(27375M) KONJUĠI BORG**

VS.

**KORPORAZZJONI GĦAS-SERVIZZI
TAL-ILMA**

It-Tribunal:

Ra l-Avviż tat-Talba ppreżentat fil-11 ta' Jannar 2021 li permezz tiegħu l-atturi talbu li l-konvenuta tkun ikkundannata tħallashom l-ammont komplessiv ta' erbat elef u ħames mija u tnejn u għoxrin Ewro (€4,522);

Ra r-Risposta ppreżentata mill-Korporazzjoni li permezz tagħha opponiet it-talbiet tal-atturi;

Sema' l-provi, ra d-dokumentazzjoni kollha ppreżentata, u ra li l-kawża tħalliet għas-sentenza għall-11 ta' Ottubru 2022.

Provi pprezentati u konsiderazzjonijiet tat-Tribunal

It-Tribunal jibda billi jirreferi għas-sentenza tal-Prim' Awla fl-ismijiet **Mary Grace Vella vs. Clive Farrugia** (deċiża fil-5 ta' Ottubru 2016), li fiha ntqal, essenzjalment, li *si tratta* ta' htija akwiljana, l-atturi jridu jippruvaw in-ness bejn l-aġir tal-konvenut u d-dannu soffert mill-atturi. F'dik is-sentenza, il-Qorti qalet:

“Ladarba l-azzjoni tal-attrici tinbena fuq il-htija akwiljana, jaqa' fuqha d-dmir li turi b'mod tajjeb bizzejjed li l-htija kienet tassew fl-imharrek, u li kienet dik il-htija li tnissel favur l-attrici l-jedd għall-hlas tal-kumpens.”

L-istess intqal mill-istess Qorti fis-sentenza **Piju Bezzina vs. Indri Galea** (deċiża fit-23 ta' Novembru 1984).

L-ewwel kwistjoni li t-Tribunal ser jindirizza hija dwar ir-responsabilità *o meno* tal-Korporazzjoni konvenuta. Qari tal-Artikolu 3 tal-Att dwar il-Korporazzjoni għas-Servizzi tal-Ilma (Kap. 355 tal-Liġijiet ta' Malta) jiżvela li fil-fatt, il-katusi jew pajpijiet taħt il-wiċċ tat-triq huma responsabilità tal-Korporazzjoni konvenuta.

It-Tribunal qara x-xhieda ta' Mario Haiden (fol. 91 u 92) u minn din ix-xhieda jirriżulta li l-ħaddiema tal-Korporazzjoni llokalizzaw il-ħsara u sewwewha. Ix-xhud ammetta li l-ħsara fil-pajp kien stante *wear and tear* fl-istess pajp. It-Tribunal iqis li b'din ix-xhieda, dan il-pajp ġie stabbilit bħala s-sors tal-ingress tal-ilma fil-fond tal-konjuġi Borg.

Huwa ċar li l-Korporazzjoni konvenuta qed tistrieħ fuq l-Artikolu 21 tal-Kap. 355 tal-Liġijiet ta' Malta. It-Tribunal iżda, jagħmel pjena referenza għas-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati fl-ismijiet **GasanMamo Insurance Limited noe vs. Korporazzjoni għas-Servizzi tal-Ilma** (kawża 138/2018 deċiża fis-7 ta' Marzu 2022). F'dak il-każ tqajjem il-punt ta' *wear and tear* mill-Korporazzjoni, u l-Qorti tal-Maġistrati qalet:

“Mhux kontestat li dawn il-pipes li kien fihom il-ħsara huma effettivament tal-Korporazzjoni u kienu taħt il-kontroll tagħha u l-Qorti tqis li l-fatt illi hu ammess ukoll li dawn il-pipes li kellhom il-ħsara ġew mibdula, ma jstax ħlief ifisser illi dawn kienu ddeterjoraw sal-estremi ta' li kellhom jiġu sostitwiti.”

Għalhekk, il-Korporazzjoni konvenuta hija fil-fatt responsabbli għall-akkadut. It-Tribunal issa għandu jeżamina l-kontegġi tal-atturi u l-*quantum* tad-danni.

Jirriżulta li l-atturi waslu għall-ammont mitlub minnhom tramite d-dokument a fol. 32 li jsemmi l-ammont ta' €1,100 (għal tikħil) u d-dokument a fol. 33 li jindika l-ammont ta' €3,422 (maqsum inkwantu €1,900 għal “*bedrooms laminated*”, €1,000 għal “*internal doors*”, u €522 bħala VAT). Meta wieħed jgħodd dawn l-ammonti, jasal għall-ammont mitlub permezz tal-Avviż tat-Talba.

L-attur Jason Borg qal fl-affidavit tiegħu a fol. 19 li hekk kif hu u martu rritornaw mis-safar, għall-ħabta tal-5 ta' Jannar 2019, huma niżlu fil-kantina tad-dar u sabu madwar għaxar centimetri ilma. Matul il-kontroll-eżami, ġew mistoqsija jekk il-*basement* jew kantina kinitx protetta kontra l-umdità. Madankollu, tali domanda kienet assolutament redikola billi l-kawża mhijjex dwar sempliċi umdità iżda dwar dħul ta' ċertu volum ta' ilma. Protezzjoni kontra l-umdità ma jfissirx li d-dar ser tkun protetta kontra anki ammonti kbar ta' ilma, bħalma ġara f'dan il-każ!

Jirriżulta li l-*basement* jew kantina kienet effettivament *flatlet* li kellu tlett kmamar tas-sodda u kamra tal-banju. B'riżultat tal-akkadut, il-*bunk bed*, żewġ *single beds*, żewġ gwardarobbi, u gradenza xxarrbu u l-injam tagħhom intefaħ.

In kontro-eżami, il-konjuġi Borg spjegaw li huma pprezentaw lill-assigurazzjoni riċevuti tal-għamara li kienu xtraw wara l-akkadut, u li ma kellhomx riċevuti tal-għamara oriġinali.

It-Tribunal mhuwiex qiegħed jistenna li persuna żżomm riċevuti ta' għamara mixtrija numru ta' snin qabel sempliċement bil-lest għall-eventwalità li jinqala' xi każ bħal tal-lum. B'dak ir-raġunament, persuna tkun obbligata żżomm kull riċevuta ta' kull haġa li tixtri, għax wara kollox, hadd ma jaf x'jista' jinqala'.

Il-Korporazzjoni targumenta li ma nġabitx l-aħjar prova dwar jekk il-kantina jew *basement* kinitx protetta almenu kontra l-umdità, kif ukoll dwar il-moffa, u anki dwar kemm għadda żmien bejn meta l-preżenza tal-ilma ġiet innutata u meta l-Korporazzjoni ġiet infurmata.

Jirriżulta li l-ilma beda diehel xi darba meta l-konjuġi Borg kienu msefrin. It-Tribunal mhuwiex qiegħed jistenna, f'każ bħal dak, li sid id-dar jinkariga lil xi hadd sabiex iżurlu daru sabiex jassigura li ma jkun qiegħed jiġri xejn hażin. Pero ladarba l-konjuġi Borg irritornaw id-dar, it-Tribunal m'għandux għalfejn ma jemminx li huma kkuntattjaw lill-Korporazzjoni minnufih hekk kif indunaw b'ilma. Mhuwiex raġonevoli li l-Korporazzjoni donnha timmaġina li l-konjuġi Borg donnhom raw li kien hemm hafna ilma u m'għamlu xejn sempliċement għaliex il-bqija ta' darhom ma kinitx direttament affettwata u xorta kienet abitabbli.

Jirriżulta li ma kinux il-konjuġi Borg li ħarġu bil-figuri relattivi iżda l-*loss adjuster*, li qal li wasal għaċ-ċifra ta' erbat elef Ewro mill-esperjenza tiegħu. Irriżulta li din iċ-ċifra kienet taqbel kważi eżatt mal-ammont li fl-aħħar mill-aħħar kien minfuq mill-konjuġi Borg.

Għalhekk, it-Tribunal huwa tal-fehma li t-talbiet kollha tal-atturi għandhom jintlaqgħu.

Deċide

Għaldaqstant, wara li sema' l-provi, it-Tribunal jaqta' u jiddeċiedi din il-kawża billi fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet hawn fuq magħmulin, jiċċhad l-eċċezzjonijiet kollha tal-Korporazzjoni konvenuta u jilqa' t-talbiet kollha tal-atturi. Għalhekk, il-Korporazzjoni hija kkundannata tħallas lill-atturi s-somma komplessiva ta' erbat elef u ħames mija u tnejn u għoxrin Ewro (€4,522), liema somma mbagħad tkun imqassma bejn is-socjetà assiguratrici u l-konjuġi Borg skont kif indikat fl-Avviż tat-Talba. L-interessi għandhom jiddekorru b'rata mhux oġġla mir-rata massima permessa skont il-liġi u għandhom jiġu kkalkulati mill-11 ta' Ġunju 2020 sad-data tal-pagament effettiv.

It-Tribunal jikkundanna lill-Korporazzjoni tħallas l-ispejjeż kollha konnessi mal-ittra ufficjali tal-4 ta' Ġunju 2020 (*siccome* ġiet ipprezentata prova tal-istess).

L-ispejjeż tal-kawża jitħallsu unikament mill-Korporazzjoni konvenuta.

AVV. JULIANA SCERRI FERRANTE
B.A., L.P., Mag. Jur. (Int. Law), LL.D.
Ġudikatur